

Insect van de week: een wesp

Theo Peeters

Insecten en andere geleedpotigen staan in het afgelopen decennium meer in de belangstelling. In 2012, toen o.a. ook de bijenatlas werd gepubliceerd (Peeters et al. 2012), was het 'Jaar van de Bij'. Daarna is het onderzoek in ons land naar bijen geëxplodeerd. Onder andere de publicatie van Hallman et al. (2017) over de achteruitgang van de biomassa aan vliegende insecten, gemeten aan malaisevalvangsten in Duitsland gedurende 27 jaren in 63 natuurgebieden, heeft sterk bijgedragen aan publiciteit voor insecten. In Nederland werden daarna ook resultaten bij elkaar gebracht van onderzoeken aan insectengroepen die deze trend ondersteunen (Hallman et al. 2019). Sindsdien is het aanbod aan (nieuwe) informatie over insecten sterk toegenomen en voor menigeen nauwelijks nog bij te benen. Voor dit 'Jaar van de wesp' zijn hier enkele (nieuwe) bronnen uit het Nederlandstalige gebied op een rij gezet.

Dagelijks

Ook dagelijks bij Nature Today worden berichten verspreid over natuurwaarnemingen waarbij insecten regelmatig verschijnen. En op waarneming.nl en waarnemingen.be kun je dagelijks meekijken naar ontdekkingen van de vele waarnemers die insecten op naam (laten) brengen.

Binnen Nederland zijn het vooral de Entomologische Vereniging, Naturalis en EIS Kenniscentrum Insecten die insecten promoten in educatie, onderzoek, beleid en beheer. De Vlinderstichting, Bijenstichting, NBV, Wespenstichting, groene bureau's, insectenwerkgroepen binnen IVN, KNNV en Jeugdbonden bloeien en presenteren onderzoeken, excursies, cursussen, organiseren voorlichtingsdagen, 1000 of zelfs 10.000 soortendagen, beheren stukken natuur, maken nieuwe insectengidsen en interessante boeken, etc. etc. Zo schreven leden van de insectenwerkgroep van de KNNV-afdeling Tilburg mee aan de serie 'Natuur op de stoep' voor Nature Today en presenteerde dezelfde vereniging het boek 'De Kaaistoep, het best onderzochte stuk natuur in Nederland' (van Wielink et al. 2020). Een andere opmerkelijke uitgave verscheen bij de Jeugdbond namelijk 'Het Geleedpotigenboek' (Krediet, Heijerman & Buesink red. 2022). Een nieuwe tabel tot de Nederlandse Arthropoda waarmee je het merendeel van de families van de geleedpotigen op naam kan brengen. Ook handig voor studenten op

Tabel 1. Overzicht van de weekfilmpjes met een wesp als onderwerp.

Nummer	Datum	Familie	Soort	Nederlandse naam
021	02122020	Tenthredinidae	<i>Dolerus germanicus</i>	grote rode heermoesbladwesp
042	28042021	Stephanidae	<i>Stephanus serrator</i>	kroonwesp
050	23062021	Chalcididae	<i>Chalcis sispes</i>	dikpootwesp [= dikdijwesp]
054	21072021	Crabronidae [= Bembicidae]	<i>Bembix rostrata</i>	harkwesp
058	18082021	Sphexidae	<i>Sphex funerarius</i>	sabelsprinkhanendoder
065a	06112021	Dryinidae	<i>Dryinus collaris</i>	kraagtangwesp
082	02022022	Crabronidae	<i>Astata boops</i>	grote wantsendoder
100	08062022	Crabronidae	<i>Lestica subterranea</i>	gewone vlinderdoder
109	10082022	Vespidae	<i>Polistes dominulus</i> [= <i>dominula</i>]	Franse veldwesp
154	21062023	Ibaliidae	<i>Ibalia jakowlewi</i>	berkenzwaardwesp
182	03012024	Vespidae	<i>Vespa crabro</i>	Europese hoornaar
183	10012024	Ichneumonidae	<i>Ichneumon stramentor</i>	sluipwesp
184	17012024	Tenthredinidae	<i>Tenthredo campestris</i>	bladwesp
185	24012024	Chrysididae	<i>Chrysis terminata</i>	goudwesp

hogescholen en universiteiten. En mensen die een groot deel van de wespenfamilies willen leren kennen.

Insect van de Week 42: Kroonwesp

EIS Kenniscentrum
529 abonnees

Abonneren

1

Delen

87 weergaven 1 mei 2021 #entomology #insects #bugs
Insect van de Week 42: Kroonwesp

De kroonwesp is een zeldzame sluipwesp, zowel in Nederland als daarbuiten. In Nederland lijkt de soort beperkt tot Limburg en het zuidoosten van Noord-Brabant. Determinatie van sluipwespen is meestal een uitdaging, maar de kroonwesp is makkelijk te herkennen. Het zijn elegante zwartrode wespen van ruim een centimeter lang. Ze hebben een karakteristiek kroontje van richels en knobbels bovenop de kop, opvallende doorns aan de onderzijde van de achterdij en de felle witte vlekken op de gewrichten van de poten en op het achterlijf. De kroonwesp parasiteert op houtbewonende kevers en maakt onderdeel uit van het bijzondere ecosysteem rond dood hout. De wespen worden ook meestal op dood hout of achter schors gezien. Daarbij valt meteen de wijdbeense houding op. Denk aan de Portugese voetballer Ronaldo, voordat hij een vrije trap neemt.

Wekelijks

EIS Kenniscentrum Insecten startte op 2 oktober 2020 de serie 'Insect van de Week'. Nummer 1 was een filmpje over de Grote groene sabelsprinkhaan. Samen met een korte toelichtende tekst, zien en horen we het dier in z'n habitat gedurende gemiddeld een minuut. Inmiddels zijn we bijna 200 weken en dus 200 insecten verder. Een mooie en leerzame serie die is terug te vinden op [Youtube](https://www.youtube.com) (zie ook tabel 1). Behalve deze serie zijn er nog vele andere filmpjes over wespen te vinden op Youtube. Ook goed te gebruiken bij een

cursus, lezing of met een verwijzing op een website zoals <https://www.hymenovariable.nl> of <https://dewespen.nl>.

Jaarlijks

Naast het 'Insect van de week' hebben we vanaf 2022 ook het 'Insect van het jaar', georganiseerd door Taxon Foundation, EIS Kenniscentrum Insecten en de Nederlandse Entomologische Vereniging. In 2022 werd de waterschorpioen (*Nepa cinerea*) gekozen en in 2023 de wc-motmug (*Clogmia albipunctata*). Uiteraard gaat dit jaar een wesp deze verkiezing winnen, want 2024 is immers het 'Jaar van de wesp'!

Literatuur

- Hallmann, C.A., M. Sorg, E. Jongejans, H. Siepel, N. Hofland, H. Schwan, W. Stenmans, A. Müller, H. Sumser, T. Hörrn, D. Goulson & H. de Kroon, 2017. More than 75 percent decline over 27 years in total flying insect biomass in protected areas. - PLoS ONE 12: e0185809. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0185809>
- Hallmann, C.A., T. Zeegers, R. van Klink, R. Vermeulen, P. van Wielink, H. Spijkers, J. van Dijk, W. van Steenis & E. Jongejans, 2019. Declining abundance of beetles, moth and caddisflies in the Netherlands. - Insect Conservation and Diversity 13 (2): 127-139. <https://doi.org/10.1111/icad.12377>
- Krediet, A., Th. Heijerman & R. Buesink (red.), 2022. Het Geleedpotigenboek. Tabellen voor de orden en families van Nederlandse Hexapoda, Myriapoda, Chelicerata en Crustacea. - Jeugbondsuitgeverij, 's Graveland, 237 pp.
- Peeters, T.M.J., H. Nieuwenhuijsen, J. Smit, F. van der Meer, I.P. Raemakers, W.R.B. Heitmans, C. van Achterberg, M. Kwak, A.J. Loonstra, J. de Rond, M. Roos & M. Reemer, 2012. De Nederlandse bijen (Hymenoptera: Apidae s.l.). - Natuur in Nederland 11, Naturalis Biodiversity Center & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden, 544 pp.
- Wielink, P. van, R. Felix, J. van Kemenade, A. Mol, T. Peeters & G. Stooker, 2020. De Kaaistoep, het best onderzochte stuk natuur in Nederland. - KNNV-afdeling Tilburg, 720 pp.

Website

- <https://www.naturetoday.com/intl/nl/home>
<https://waarneming.nl>
<https://waarnemingen.be>